

Létající hroši se vznáší na nebi již 30 let

1.8.2023 - Jindřiška Budiková | Armáda ČR

V 90. letech 20. století začala probíhat reorganizace a redislokace čs. armády a změny se pochopitelně dotkly i vojenského letectva.

Rušily se letecké pluky nebo jednotlivé letky a naopak vznikaly nové letecké jednotky a útvary. Podobné to bylo i s vojenskou symbolikou. Nově vzniklé letecké jednotky a útvary začaly ke své identifikaci používat symboliku, která byla u leteckých útvarů používána v dřívějších dobách a v rámci normalizace byla postupně odstraněna, anebo si vytvořily symboliku zcela novou.

V překladu má slovo „HIP“ hned několik významů, např. šípek, kyčel, bok. Mnohými piloty bylo toto označení spíše chápáno jako zkratka latinského slova hippopotamus (hroch), a to s ohledem na tvar vrtulníku. K vrtulníkům řady Mi-17 se tento tlustokožec hodil víc než cokoliv jiného, a proto bylo vybráno označení hroch. Do konce července 1993 tak vznikl znak okřídleného hrocha na červeném podkladě a mottem „NEZNÁME NEMOŽNÉ – KDYKOLIV KAMKOLIV“.

„Historie létajících hrochů je úzce spojena s historií novodobých Ozbrojených sil ČR. Společně si připomínáme tři dekády existence. Za tu dobu prošli létající hroši obrovským vývojem směrem kupředu, což jejich členové prokázali při nejednom mezinárodním cvičení, vojenském nasazení či zahraniční operaci v Evropě, Asii, Africe i zámoří,“ uvedl na slavnostním nástupu podplukovník Ladislav Bartošík, velitel 222. vrtulníkové letky.

Postupem času se označení HIPPO stalo například volacím znakem na misích EUFOR a KFOR nebo pojmenováním pro úkolové uskupení českého vrtulníkového kontingentu (Heli Unit Task Force Hippo) v Afghánistánu. Název se nakonec vžil tak, že v dnešní době slouží jako volací znak pro vrtulníky Mi-171 českého letectva.

Vrtulníky řady Mi-17 nesoucí označení Hippo byly zapojeny do mnoha vojenských operací NATO. V roce 1996 byla zahájena vůbec první mise v historii českého letectva. V operaci IFOR působily na území bývalé Jugoslávie posádky přerovských a kbelských vrtulníků Mi-17, které plnily úkoly spojené s přepravou osob a materiálu, podílely se na průzkumu a monitorování území ve prospěch mnohonárodních sil. Následovaly operace IFOR, SFOR, EUFOR, KFOR na území bývalé Jugoslávie, ISAF, OMLT v Afghánistánu.

Povodně prověřily schopnosti hrochů

Velkou prověrkou nejen hrochů, ale celého vrtulníkového letectva, byly katastrofální povodně v červenci 1997 nejdříve na Moravě, posléze v jižních a východních Čechách. Ze zatopeného přerovského letiště vrtulníky přelétly na nedaleké letiště Neředín u Olomouce, z kterého pak působilo celé vrtulníkové letectvo AČR až do poloviny července.

Po pěti letech přišly další fatální povodně, spolu s vrtulníky letky letecké a pátrací záchranné služby v Líních byly přerovské vrtulníky nejdříve nasazeny v jižních Čechách. Později působily plzeňské, kbelské a přerovské vrtulníky z letiště ve Kbelích ve středních a severních Čechách.

Palubní střelci jako znovuobjevený poklad

Není bez zajímavosti, že v roce 2008 bylo po několika dekádách rozhodnuto o opětovném obnovení letecké odbornosti palubního střelce. Transportní vrtulníky států NATO byly totiž vybaveny

palubními zbraněmi nejen pro vlastní ochranu, ale i k podpoře vysazovaných jednotek. Po zkušenostech z misí AČR na Balkáně a požadavků posádek, ale i vzhledem k tehdejším plánům nasadit vrtulníky AČR v misi ISAF v Afghánistánu, byla tato změna realizována. Do kurzu instruktorů palubních střelců, který probíhal ve dnech 23. června až 4. srpna 2008 ve Velké Británii, byli vybráni dva příslušníci 232. vrtulníkové letky přerovské základny.

Unikátní SOATU jednotka

Některé posádky 222. vrtulníkové letky jsou vycvičeny pro leteckou podporu speciálních sil. Tato schopnost (SOATU - Special Operations Ait Task Unit) spočívá v podpoře pozemní jednotky speciálních sil (SOF - Special Operations Forces) při jejím bojovém působení a je v naší armádě jedinečná.

Náměšťská služba SAR 365/24/7

SAR (Search and Rescue) neboli Letecká pátrací a záchranná služba je primárně určena k vyhledávání letadel po havárii nebo nouzovému přistání v terénu za všech povětrnostních podmínek a poskytnutí pomoci osádkám a cestujícím na palubě. Posádky vrtulníku Mi-171 jsou udržovány stále v pohotovosti ke vzletu do 20 minut ve dne a do 30 minut v noci. Vrtulníky SAR jsou v případě potřeby zařazeny i do Integrovaného záchranného systému ČR. Tuto službu hroši plní v současné době jako jediní na Moravě. Drží ji 365 dní v roce, 24 hodin denně.

Během své třicetileté existence se „Flying Hippos“ pravidelně účastnili mnoha mezinárodních cvičení jak na území republiky, tak v zahraničí. Létající hrochy můžete na nebi rovněž spatřit jako display tým. Pravidelně předvádí s vrtulníky Mi-171 ukázky mistrné pilotáže během akcí pro veřejnost a na leteckých dnech doma i v zahraničí.

Za svou 30letou historii měly letky *Flying Hippos* ve výzbroji vrtulníky:

- *Mi-2 Hoplite*
- *W-3A Sokol*
- *Mi-8PPA (Hip K1)*
- *Mi-9 IVOLGA (Hip G)*
- *Mi-17 (Hip)*
- *Mi-171Š (také Mi-171ŠM) - modernizovaný vrtulník - před nasazením vrtulníků v misi ISAF a RS (Resolute Support) byly modernizovány. První dvě etapy se týkaly úpravy navigačních, komunikačních a přehledových systémů a prostředků pasivní obrany. Ve třetí etapě pak modernizace s elektrooptickým pozorovacím systémem Star Safire III a radarů TWR 850 a rámu rychlého tzv. Fast Rope. V obou bočních dveřích byla instalována nová lafetace pro šestihlavňové kulometry Minigun Hybrid M134D-H. Je ve výzbroji AČR dodnes.*

<https://acr.army.cz/informacni-servis/zpravodajstvi/letajici-hrosi-se-vznasi-na-nebi-jiz-30-let-245492>